

СИЛАБУС КУРСУ

Композиція та кольорознавство

Галузь знань: **02 «Культура і мистецтво»**

Спеціальність: **022 Дизайн**

Ступінь вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Освітньо-професійна програма: **«Графічний дизайн»**

Рік навчання: **2**

семестр: **III-IV**

Кількість кредитів: **6**

мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ

ППП: канд. мист., доцент **Рублевська Наталія Володимирівна**

Контактна інформація: n.rublevska@wunu.edu.ua (0352) 47-50-50#19-222

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Композиція та кольорознавство» дозволить ознайомити студентів з основами композиційних принципів та теорії кольору, що є ключовими для створення ефективних графічних дизайнів. Студенти навчатимуться розуміти, як компоувати візуальні елементи та використовувати колір для передачі ідей, емоцій та інформації.

Метою вивчення дисципліни є розвиток у студентів творчої уяви і дизайнерського мислення; виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку; вміння вести цілеспрямоване спостереження навколишньої дійсності, творчо відбирати життєві враження і відображати їх у правдивій образній формі; оволодіння професійною майстерністю з широким застосуванням її у професійній діяльності; ознайомити студентів з основними категоріями та проблемами науки про колір; формування у студентів глибоких теоретичних знань та практичних навичок у сфері композиції та кольорознавства, що дозволяє створювати візуально привабливі і функціональні дизайнерські рішення, навчити використовувати знання у дослідницькій і практичній діяльності графічного дизайнера. Курс спрямований на розвиток творчого мислення, критичного аналізу візуальних матеріалів та застосування отриманих знань у професійній діяльності.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години	Тема	Результати навчання	Завдання
--------	------	---------------------	----------

(лек. / пр..)			
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ			
2/4	Тема 1. Загальне поняття про композицію. Предмет композиції. Види і типи композиції. Місце композиції в дизайні. Основні етапи розвитку композиції.	Знати предмет і завдання курсу, визначення понять: „композиція”, „структура”, „конструкція”, „компонування”, особливості фронтальної, об’ємної, глибинно-просторової композиції, типи композиції, її роль і місце у вихованні графічного дизайнера.	Питання, практична робота.
2/4	Тема 2. Основні закономірності композиції. «Золотий перетин» в композиції.	Знати основні закони, правила, прийоми і засоби композиції, що таке „золотий перетин”, історію виникнення „золотого перетину”, способи знаходження „золотого перетину” та його місце в графічному дизайні.	Питання, практична робота.
2/4	Тема 3. Методологічні та наукові основи композиції. Суть і динаміка творчого процесу в дизайні. Художній образ.	Знати методологічні та наукові основи композиції. Суть і динаміку творчого процесу. Особливості художнього образу в графічному дизайні.	Питання, практична робота.
2/6	Тема 4. Симетрія і асиметрія, статика і динаміка.	Знати принципи створення симетричних, асиметричних, статичних, динамічних.	Питання, практична робота.
Змістовий модуль 2. ФІЗИЧНІ АСПЕКТИ КОЛЬОРУ, СПРИЙНЯТТЯ КОЛЬОРУ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ КОЛЬОРУ. ЗАСОБИ КОМПОЗИЦІЇ			
2/4	Тема 5. Колір у дизайні. Фізична природа кольору та сприйняття кольору. Гармонія кольору в графічному дизайні.	Оволодіти поняттями та вміннями кольору втілювати його на практиці; відчувати градації хроматичних та ахроматичних кольорів; підбирати тип гармонії до конкретного завдання; поняття про холодні, теплі,	Питання, практична робота.

		наближаючі, віддаляючі кольори; особливості гармонії кольорів в графічному дизайні.	
2/4	Тема 6. Фізіолого-психологічний вплив кольору в графічному дизайні.	Знати особливості фізіолого-психологічного впливу кольору, психологічні характеристики основних кольорів, ознайомити студентів з методиками психологічного тестування засобами кольору; застосовувати кольорові символи у графічній дизайнерській продукції;	Питання, практична робота.
2/4	Тема 7. Колір як засіб композиції. Контраст і нюанс.	Знати емоційну дію кольору, теплі і холодні, хроматичні і ахроматичні кольори, передача простору за допомогою кольорових плям, принципи створення контрастних композицій.	Питання, практична робота.
2/8	Тема 8. Ритм і метр, графічність і силует у графічному дизайні.	Знати про ритм як засіб організації художньої форми, особливості метричних та ритмічних рядів, приклади ритму в природі й мистецтві, що таке організація міжпредметного простору, силует, контур, контурне напруження, фігуральність, „негатив - позитив”, будувати ритмічні та метричні ряди та їх застосування в графічному дизайні.	Питання, практична робота.
Змістовий модуль 3. ПРОСТОРОВІСТЬ ТА ОБ'ЄМНІСТЬ В КОМПОЗИЦІЇ. ЗАМКНУТІ І ВІДКРИТІ КОМПОЗИЦІЇ			
2/4	Тема 9. Простір і час як композиційні фактори. Графічний дизайн та властивості просторової форми та засоби об'ємно-просторової	Знати значення понять: “площина” і “простір”, “фон” і “зображення”. особливості передачі простору і часу у творі мистецтва, в графічному	Питання, практична робота.

	композиції.	дизайні; властивості просторової форми, засоби об'ємно-просторової композиції; особливості фактури, текстури, величини, положення в просторі; що таке масштаб, пропорції і пропорційні величини; особливості сприйняття простору і об'ємної форми.	
2/6	Тема 10. Оптичне перетворення площинної поверхні та його застосування.	Знати ілюзійні прийоми на площині, способи передачі об'єму на площині, що таке тональний контраст, зміщення і зсуви, накладання зображень, чергування планів, „плетінка”.	Питання, практична робота.
2/4	Тема 11. Особливості замкнутої і відкритої композиції в графічному дизайні.	Знати як створювати композиції, принципи створення композиції, композицію сюжетно-тематичної картини; особливості замкнутої і відкритої композиція в графічному дизайні.	Питання, практична робота.
2/4	Тема 12. Статична і динамічна рівновага.	Знати загальні принципи організації композиційної рівноваги на площині, методи роботи над статично та динамічно врівноваженими композиціями.	Питання, практична робота.
Змістовий модуль 4. ДЕКОРАТИВНЕ ВИРІШЕННЯ ТВОРУ МИСТЕЦТВА. СТИЛІЗАЦІЯ ТА ТЕМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ			
2/2	Тема 13. Композиція у декоративному мистецтві. Орнамент.	Знати особливості композиції у декоративно-прикладному мистецтві, закони, правила, прийоми і засоби композиції декоративно-прикладного мистецтва, подання декоративного мистецтва та графічного дизайну,	Питання, практична робота.

		визначення «орнамент», види орнаменту.	
2/6	Тема 14. Стилiзацiя, принципи стилiзацiї та їх застосування в графiчному дизайнi.	Знати що таке „стилiзацiя”, „iнтерпретацiя”, „трансформацiя”, графiчнi способи зображення мотивiв: лiнiйне трактування, силуетне узагальнення форми плямовим вирiшенням, логiчне поєднання лiнiй i плям, шляхи узагальнення природних форм, принципи компонування площини стилiзованими елементами, особливостi стилiзацiї рослинних та зооморфних форм, особливостi стилiзацiї в графiчному дизайнi.	Питання, практична робота.
2/4	Тема 15. Композицiя натюрморту, пейзажу та iнших жанрiв мистецтва та їх декоративне вирiшення.	Знати: композицiйнi принципи зображення натюрморту, пейзажу, особливостi декоративного вирiшення натюрморту, пейзажу, архiтектурних елементiв; вмiти стилiзувати та створювати композицiї декоративного характеру, особливостi використання стилiзованих елементiв у графiчному дизайнi.	Питання, практична робота.
2/6	Тема 16. Тематичнi композицiї. Культурнi аспекти композицiї в графiчному дизайнi.	Застосовувати закони композицiї в дизайнерському вирiшеннi творiв, особливостi графiчної композицiї. знати особливостi, типи та процес створення тематичних композицiй, усвідомлювати нацiональну iдентичнiсть та розумiння важливостi культурних аспектiв у графiчному дизайнi.	Питання, практична робота.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Алекс В. Вайт. Основи графічного дизайну. Третє видання. К.: ArtHuss, 2024. 232 с.
2. Балбус Т.А., Рублевська Н.В., Вольська С.О., Мацишина З.А., Тарасюк І.І. Орнамент як засіб формування креативної творчої особистості. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). 2023. № 10(16) 2023. С. 353-365.
3. Балбус Т.А., Рублевська Н.В., Мацишина З.А., Тарасюк І.І., Синенький Д.В. Спільні аспекти у методиці викладання композиції та кольорознавства для студентів мистецьких спеціальностей. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). 2023. № 5(11) 2023. С. 922-932.
4. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. Львів: НВФ «Українські технологія», 2005. 198 с.
5. Горбатенко Л. П. Проблема гармонізації кольору у навчальному курсі «Кольорознавство». *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2015. № 2. С. 9-12.
6. Стефанишин Л. Р., Поліщук Л. К. Практикум основи кольорознавства. Івано-Франківськ, 2006. 54 с.
7. Гурська А. Мова та граматики українського орнаменту: Навч. посібник. К.: Альтернатива, 2003. 136 с.
8. Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філліпс. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи. К.: ArtHuss, 2024. 262 с.
9. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., О. Й. Лясковський. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
10. Іванов С. Основи композиції видання. Львів: Світ, 2013. 232с.
11. Івченко Володимир. Сюжетна композиція. *Мистецтво та освіта*. 2011. № 1. С. 38-40
12. Йоганнес Іттен. Елементи образотворчого мистецтва: Навчальне видання щоденника. К.: ArtHuss, 2024. 168 с.
13. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. К.: ArtHuss, 2024. 96 с.
14. Йозеф Альберс. Взаємодія кольору. К.: ArtHuss, 2024. 208 с.
15. Кайдановська О.О. Методичні рекомендації до курсу „Основи композиції”. Творчі практичні завдання. Полтава, 2002. 56 с.
16. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2002. 190 с.

- 17.Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 300 с.
- 18.КостенкоТ.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
- 19.Кудренко Д. О. Значення навчальних дисциплін професійно-орієнтованого циклу у формуванні художньо-графічних компетентностей студентів мистецьких спеціальностей. Інноваційний розвиток науки нового тисячоліття. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 квітня 2017.) Ч. 1. Ужгород, 2017. С. 27 – 29.
- 20.Ліатріс Айзмен, Кіт Рекер. PANTONE: XX століття в кольорах. К.: ArtHuss, 2024. 208 с.
- 21.Лотошинська Н. Д., Івахів О. В. Теорія кольору та кольороутворення. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
- 22.Методичні рекомендації «Загальне поняття про композицію. Види композиції»: для студентів спеціальності 022 Дизайн, ОП «Графічний дизайн». Укладач: Рублевська Н.В. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 8 с.
- 23.Мигаль С. П., Дида І. А., Казанцева Т. Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 228 с.
- 24.Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2017. 304 с.
- 25.Михайленко В. С., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: Каравела, 2004. 304 с.
- 26.Наталя Удріс-Бородавко. Графічний дизайн з українським обличчям. К.: ArtHuss, 2024. 208 с.
- 27.Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
- 28.Основні поняття архітектурної композиції: Методичні вказівки № 1 з дисципліни «Об'ємно-просторова композиція» / Укл.: О.І. РемешилоРибчинська, І.А. Дида, Х.С. Бойко. Львів: НУ«ЛП», 2001. 36 с.
- 29.Пасічний А. Від «макаронів» до графічного дизайну. Лекції з основ графічного дизайну: (наочно-методичний посібник), 2016. – 224 с.: іл.;
- 30.Перепелиця Олена. Практичні завдання з композиції. *Мистецтво та освіта*. 2017. № 4. С. 22-27
- 31.Пічкур, М. Композиційна схема та її види. *Мистецтво та освіта*. 2005. № 3. С. 13-18
- 32.Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва. Дніпропетровськ, Роял - Принт, 2015. 34 с.

33. Прищенко Світлана. Кольорознавство : навч. Посібник. К.: Альтерпрес, 2010.
34. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 110 с.

Допоміжна

1. Design and Composition Secrets of Professional Artists: 16 Successful Artists Show How They Create Prize-Winning Work/ editor International Artist. International Artist Publishing, Incorporated, 2001. 128p.
2. Nathan Goldstein. Design and composition. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey, 1989.
3. Rublevska N.V. Preservation and development of the museum affairs in Ternopil. Paradigm of knowledge 1(44), ТК Megalon LLC, Frankfurt, 2021. #1 (44). P. 31-45.
4. Sohui Lee, Russell Carpenter. Design for Composition: Inspiration for Creative Visual and Multimodal Projects. Parlor Press, 2023. 158p.
5. Yuding Xie, Nataliia Rublevska, Maria Markovych, Zoia Matsyshyna, Svitlana Volsлф, Iryna Tiutiunnyk. The forms and methods of art disciplines teaching under the conditions of distance learning. AD ALTA: JOURNAL OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH. Volume 11, Issue 2, Special Issue XXIV., 2021. Indexed: 2022-02-06. P.6-10.

Інтернет-ресурси

1. [Композиція — Енциклопедія Сучасної України \(esu.com.ua\)](http://esu.com.ua)
2. <https://cases.media/article/kompoziciya-v-grafichnomu-dizaini>
3. <https://www.arthuss.com.ua/books-blog/kompozic>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перекладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перекладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Композиція в дизайні» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (13 занять, 4 теми – 8 оцінок). 2. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання творчого завдання.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (14 занять, 4 теми – 8 оцінок). 2. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання творчого завдання.		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу.	Оцінювання практичних завдань та обґрунтування ідеї твору.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (13 занять, 4 теми – 8 оцінок). 2. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання творчого завдання		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (13 занять, 4 теми – 8 оцінок). 2. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання творчого завдання		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу.	Оцінювання практичних завдань та обґрунтування ідеї твору.	«Композиційно-колеристичне вирішення твору» та обґрунтування ідеї твору.

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)

75-84		С (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-16
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	
10	Взірці робіт, репродукції	